

Anna Kalinowska, Witold Lenart

20 lat Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym

Czas szybko płynie, tak niedawno, w numerze z 2004 r. „Uniwersytetu Warszawskiego” ukazał się artykuł z okazji 15-lecia Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym (UCBS). Dziś obchodzimy już 20 rocznicę.

UCBS zostało powołane w 1989 roku, a założeniem tej inicjatywy była integracja działań akademickich w dziedzinie ochrony środowiska. Myśl taka przyświecała dziekanom czterech Wydziałów UW: Biologii – prof. dr hab. Kazimierzowi Dobrowolskiemu, Chemii – prof. dr hab. Stanisławowi Rublowi, Geologii – prof. dr hab. Piotrowi Roniewiczowi oraz Geografii – prof. dr hab. Andrzejowi Richlingowi. Inicjatywa dziekanów, wsparta została przez wspaniale rozumiejącego taką potrzebę ówczesnego Rektora UW prof. dr hab. Grzegorza Białkowskiego.

Ponieważ potrzeby związane z ochroną środowiska wymagają współdziałania różnych dyscyplin nauki, szybko dołączyły do UCBS wydziały humanistyczne: Prawa i Administracji, Nauk Ekonomicznych oraz Filozofii i Socjologii. Taki też przyrodniczo-humanistyczny jest obecny skład Rady Naukowej UCBS, która również pełni rolę Rady Międzywydziałowych Studiów Ochrony Środowiska (MSOŚ).

W kilka lat po powstaniu UCBS, w roku 1992 nastąpił przełom w sposobie myślenia o środowisku. Raport Komisji Brundtlandt, a następnie przyjęcie na Szczycie ONZ na temat Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro założeń zrównoważonego rozwoju, powiązało ściśle zagadnienia ekologiczne, ekonomiczne i społeczne. Problematyka rozwoju zrównoważonego wyznaczyła też nowe kierunki badań oraz edukacji. UCBS w swojej działalności od dawna realizuje takie podejście. Zgodnie z Regulaminem, przyjętym w 2007 r., UCBS prowadzi i inicjuje działania z zakresu edukacji ekologicznej i dla zrównoważonego rozwoju dla całej społeczności akademickiej UW, jak również w skali kraju i we współpracy międzynarodowej. Prowadzone są też prace badawcze oraz wdrożeniowe w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej. UCBS służy informacją i doskonali kadry ochrony środowiska w administracji publicznej, samorządach i organizacjach pozarządowych.

Kierunek dydaktyki, publikacje oraz współpraca krajowa i międzynarodowa plasują UCBS wśród nielicznych krajowych jednostek akademickich popularyzujących zrównoważony rozwój. UCBS jest inicjatorem dużego krajowego przedsięwzięcia – zorganizowania międzyresortowej Grupy Roboczej ds. przebiegu w Polsce Dekady ONZ Edukacji na rzecz Zrównoważonego Rozwoju. Działania tej Grupy objął patronatem Polski Komitet UNESCO oraz Minister Środowiska.

Umacniająca się pozycja UCBS sprawiła, że w kolejnych latach nawiązane zostały liczne współprace krajowe i międzynarodowe. Dotyczy to zwłaszcza Ministerstwa Środowiska oraz innych rządowych i samorządowych służb i funduszy ochrony środowiska. UCBS jest liczącym się partnerem wielu wyższych uczelni, regionalnych ośrodków edukacji ekologicznej, mediów i organizacji pozarządowych oraz instytucji komercyjnych działających w sferze ochrony i inżynierii środowiska, stanowiąc liczące się zaplecze merytoryczne dla inicjatyw podejmowanych przez te instytucje.

Przeгляд aktywności UCBS w ciągu dwudziestolecia wskazuje na dużą rolę działań w sferze edukacji, zarówno uniwersyteckiej, ale też szkolnej i nieformalnej. Programy edukacyjne prowadzone są we współpracy z kilkoma znaczącymi instytucjami międzynarodowymi, jak: NATO, UNDP, The British Council, Field Studies Council, WWF, IUCN, Baltic University, Institute for Sustainable Communities, czy Regional Environmental Centre for Europe.

Bogaci się specjalistyczna biblioteka UCBS, liczy już ponad 2000 woluminów, w tym niemal kilkadziesiąt własnych pozycji. Programem „flagowym” UCBS są otwarte, oferowane już od 18 lat wykłady ogólnouniwersyteckie *Wybrane zagadnienia z ekologii i ochrony środowiska*. UCBS organizuje też liczne krajowe i międzynarodowe konferencje, sesje naukowe, warsztaty edukacyjne poświęcone zagadnieniom zrównoważonego rozwoju. Co roku wpisuje się też w obchody Święta Uniwersytetu Warszawskiego.

Możemy już zapowiedzieć liczne ciekawe wydarzenia w 2010 roku. UCBS prowadzi między innymi ogólnopolską kampanię pod patronatem Ministra Środowiska i UNESCO, której celem jest promowanie ogłoszonego przez ONZ roku 2010 Światowym Rokiem Różnorodności Biologicznej. O tych działaniach będziemy Państwa informować zarówno na łamach „Uniwersytetu Warszawskiego”, jak również na stronie www.ekoedu.uw.edu.pl. Serdecznie zapraszamy do współpracy.